

Rapport - Symposium 2011 "Adhesives and Consolidants - Research and Applications"

Sofia Rydell, Möbelkonservator

Den 17-21 oktober förra året höll Canadian Conservation Institute, tillsammans med Library and Archives Canada, ett symposium på temat "Limmer och konsolideranter - forskning och användning". Arrangemanget ägde rum i den kanadensiska huvudstaden Ottawa, i Library and Archives' lokaler och innefattade fem dagar späckade med tal, posters och demonstrationer av presentatörer från hela 16 länder. Även de mer än 260 deltagarna utgjordes av en rik blandning olika nationaliteter. Eftersom både franska och engelska är officiella språk i Kanada hölls några av presentationerna på franska, det fanns dock tillgång till simultan översättning både för de fransk- och engelsktalande. Presentationerna var kategoriserade efter materialgrupp och behandlades i tur och ordning. Kategorierna spände över ett brett spektra och innefattade bland annat papper, böcker, arkiv, skinn, måleri, dekorativ konst, textil, sten, plast och glas.

Symposiets första dag inleddes av Velson Horie som höll ett tal där han belyste problematiken förknippad med användningen av konsolideranter och bindemedel; hur skall vi förhålla oss till de begränsningar som minskar vår möjlighet att välja "rätt" material? Han talade om bristen på ingående kunskapen om materialet, dess åldringsegenskaper, reversibilitet etc. Han satte även fingret på några av de misstag som begåtts genom tiderna och påpekade att vi, utifrån de förutsättningar och omständigheter som råder idag, skall vara klara över de sista misstagen ännu inte är gjorda.

Efter Hories tankeväckande inledning tog talen vid. Denna dags särskilt intressanta presentationer stod bland annat Johanna Lang för, hon redogjorde för en studie gjord i samband med konserveringen av 2 000 vaxfigurer från Hygienmuseet i Dresden. Arbetet, där olika bindemedels potential för limning av vax undersöktes, visade bland annat att vaxsammansättningen spelade en avgörande roll för vilket lim som gav bäst resultat. Lauren Anne Horelick redogjorde för ett intressant arbete där penetrationen av olika typer bindemedel i lagningar på inälvsskinn undersöktes via SEM. Hon var inte den enda som presenterade en analysmetod för undersökning av penetration, även Karolina Soppa m fl. presenterade en metod där bindemedlet blev detekterbart via fluorescerande tillsats. Även ett paper av Joyce Zucker m fl. behandlade ämnet; deras metod baserades på användandet av nano-partiklar för att möjliggöra detektering. Ett av de mer innovativa ämnena presenterades av Julia Fenn, hon berättade om potentialen hos gecko-lim; ett material som imiterar geckoödlans förmåga att fästa på en stor mängd olika ytor. Denna typ av material skulle kunna användas inom flera områden som exempelvis montering, som ersättning av vissa tape-typer och för förstahjälpen-konservering.

Rapport - Symposium 2011 " *Adhesives and Consolidants - Research and Applications* "

Sofia Rydell, Möbelkonservator

Under tisdagen ägde posterpresentationerna rum, här bjöds det på en god blandning innehållande allt från fallstudier till en beskrivning av hur man framställer BEVA 371 limstavar och en översikt över bindemedlets historiska utveckling. Särskilt intressant för mig var papperskonservatorn Anna Friedmans paper om mjukgörande tillsatser i gelatin. Sedan önskad styvhet hos proteinbaserade bindemedel utgör ett problem hade hon hade experimenterat med tillsatser av Klucel GF och Aquazol 50. Möjligheten att mjukgöra denna typ av bindemedel kan vara värdefull i olika sammanhang, exempelvis för möbelkonservatorer.

På onsdagen höll Zenzie Tinker en presentation som återknöt till Hories tal, via två fallbeskrivningar illustrerade hon problematiken kring konsolideringar på textil, det arbete och de skador de är grund till. Även Françoise Michel berörde Velson Hories tal i sin presentation där han uppmärksammade den fluktuerande kvalitén på JunFunori.

Nanke Schellmanns presentation om en ny variant av *Double Cantilever Beam*-test, för evaluering av konsolideringsmedel på kritgrunder, gav en god aha-upplevelse. Via hållfasthetstest före och efter konsolidering och infärgning av konsolideringsämnet blir det möjligt att jämföra varje individuellt prov och dess frakturegenskaper. Även Stephen Koobs presentation om arbetet på Corning Museum of Glass var innovativ, där har man utvecklat en metod för att infärga, gjuta och forma Paraloid B-72 till glaskompletteringar som limmas fast med hjälp av lösningsmedel.

Under onsdagens eftermiddag var det dags för utflykt, deltagarna kunde välja att besöka Canadian Conservation Institute, Canadian Museum of Civilization, Library and Archives, National Gallery of Canada, Parks Canada eller Canadian Museum of Nature. Mitt val föll på Canadian Conservation Institute, det var sannerligen en fröjd att få vandra runt i de moderna välutrustade lokalerna och lyssna på personalens presentationer om deras arbete, olika analysmetoder, fallstudier och material. Canadian Conservation Institute har utfört en hel del studier på bindemedel, att få ett förstahandsintryck av detta arbete var både berikande och inspirerande. Besöket i deras möbelkonservatorsverkstad gav mig en del nya perspektiv till livs, till min förvåning använde de exempelvis en kallflytande form av proteinbaserat lim (vilka har rykte om sig att bli spröda och svaga med åldern). Jag frågade mig själv om detta kanske är symptomatiskt för hur man generellt förhåller sig till proteinlim inom möbelkonservering. Under arbetet med min mastersuppsats fann jag nämligen en hel del artiklar som rörde proteinbaserade bindemedel, men nästan ingen av dem hade utgångspunkt i möbelkonservering. Det verkar helt enkelt som om ämnet inte varit föremål för något större intresse, trots att bindemedel är en av de mest frekvent använda material i en möbelkonservatorsverkstad.

Rapport - Symposium 2011 "*Adhesives and Consolidants -
Research and Applications*"

Sofia Rydell, Möbelkonservator

Fredagen var ägnad åt demonstrationer, vilka jag dessvärre inte deltog i, då jag var på studiebesök i en möbelkonserveringsverkstad. Även detta besök var en perspektivgivande upplevelse.

Jag vill tacka Bothénstiftelsen som gjorde det möjligt för mig att delta i symposiet, veckan i Ottawa har givit mig en rik flora av kunskap och intryck som jag kan ta vidare med mig.

Sofia Rydell
Möbelkonservator